

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ἅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶς 120. Ἐξέ-
μνην δραχ. 65. Τριμηνίᾳ δραχ. 35.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ληθόντου γράμμα Στατμ. 50
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξῆμνηοὶ καὶ Τριμηνιοὶ ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1979

ΙΑΡΥΘΗ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΘΕΟΦΑΝΟΥ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρα-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐδρὸς Ἐβριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'—Τόμος 47ος

Ἀθήναι, 6 Ἰουλίου 1940

Ἔτος 68ον.—Ἀριθ. 32

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠὸ Φ. Η ΒΥΡΝΕΤΙ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον—

Αὐτὸ ἦταν ἓνα πράγμα πού ἔχυνε κάποιον βάλααμο στὴν ψυχὴ τῆς Σάρας καὶ τὴν ἔκανε νὰ νοιώθῃ λιγώτερο ἔρημο τὸν ἑαυτὴς. Εἶχε τόσο ἡμερέψει τὰ σπουργίτια, ὥστε δταν ἀνέβαινε στὸ τραπέζι κ' ἔδραζε τὸ κεφάλι τῆς ἀπὸ τὸ φεγγίτη καὶ σφύριζε, ἀκουγόταν εὐθὺς ἓνα θρόϊσμα ἀπὸ φτερά, ἀπειρα τιτιδίσιμα γέμιζαν τὸν ἀέρα καὶ μιὰ ὀλόκληρη στρατιά ἀπὸ μικροὺς φτερωτοὺς ξένους ὠρμοῦσε στὰ κεραμίδια γιὰ νὰ τιμήσῃ τὰ ψίχουλα, πὸς τοὺς πετοῦσε ἡ Σάρα. Ὅσο γιὰ τὸν Τυροφαγά, αὐτὸς πιδ εἶχε ἀποκτήσει τέτοια ἐμπιστοσύνη στὴ μικρὴν του φίλη, ὥστε πότε-πότε τῆς ἔφερε καὶ τὴ γυναῖκα του ἢ ἓνα-δυὸ ἀπὸ τὰ παιδιὰ του. Ἡ Σάρα κουβέντιαζε ἐπὶ ὄρα μαζί του καὶ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πάρῃ ἄρακτο ὅτι ὁ κοντικὸς καταλάβαινε τί τοῦ ἔλεγε. Ὅσο γιὰ τὴν Ἐμιλυ αὐτὴ εἶχε ξεπέσει κάπως στὴν ἐκτίμησιν τῆς Σάρας. Καὶ ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ εἶχε γεννηθῆ μέσα τῆς σὲ μιὰ στιγμὴ μεγάλης ἀπελπισίας.

Ἡ Σάρα ἐπίσταυε, πάντοτε, ἢ τοὐλάχιστον ἤθελε νὰ πιστεύῃ, πὸς ἡ Ἐμιλυ τὴν ἐνοιῶθε καὶ συμμερίζοταν τίς στενοχώριες τῆς. Τῆς ἐστοίχιζε πολὺ νὰ ὁμολογήσῃ στὸν ἑαυτὴς ὅτι ἡ μοναδικὴ τῆς συγκάτοικη, οὔτε τὴν ἄκουγε, οὔτε καταλάβαινε τίποτε. Πότε-πότε ἡ Σάρα ἔπαιρνε τὴν κούκλα, τὴ θρόνιαζε ἐπάνω σ' ἓνα σκαμνί, καθόταν ἀπέναντί τῆς καὶ ἄφηνε τὴ φαντασία τῆς νὰ δουλεύῃ ἐλεύθερα, τόσο πὸς στὸ τέλος ἡ φουσιογνωμία τῆς ἔπαιρνε μιὰ ἔκφρασι τρόμου ἰδίως δταν ἐρχόταν ἡ νύχτα καὶ τίποτε

δὲν ἔκοβε τὴν ἀπόλυτη ἡσυχία ἐκτὸς ἀπὸ τίς φωνὲς καὶ τὰ ξαφνικὰ τρεχαλιὰ τῆς οἰκογενείας Τυροφαγά. Τίς ὥρες ἐκεῖνες, ὅπου ἡ φαντασία τῆς βρισκόταν σὲ τόση ἐξαψή, ἡ Σάρα μιλοῦσε στὴν κούκλα μὲ τὴν πεποίθησιν πὸς θὰ τῆς ἀπαντοῦσε· μὰ ἡ Ἐμιλυ τὴν κοίταζε πάντα μὲ τὴν ἴδια ἀπάθεια καὶ κρατοῦσε τὸ στόμα τῆς κλειστὸ.

τώτερος, ἀπὸς μπορεῖ νὰ συγκρατῇ τὸν ἑαυτὸ του. Ὁ θυμὸς εἶναι μιὰ πολὺ μεγάλη δύναμη· μὰ πιδ δυνατὸς ἀκόμη εἶναι ὅποιος μπορεῖ νὰ κυριαρχήσῃ τὸ θυμὸ του. Ὁ καλύτερος τρόπος ν' ἀπαστομώσῃ τοὺς ἐχθροὺς σου εἶναι τὸ νὰ μὴν τοὺς ἀπαντᾷς. Ἐγὼ δὲν τοὺς ἀπαντῶ σχεδὸν ποτέ. Ἴσως ἡ Ἐμιλυ πᾶσι ἀκόμη-πιδ μακρὰ αὐτὴ δὲν ἀπαν-

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Τὸ Σταυρόλεξο
Σίφουνας (Μεγ. Τάξις, Β' Βραβείον)

— Τὸ κάτω κάτω, ἔλεγε ἡ Σάρα προσπαθώντας νὰ πείσῃ τὸ ἑαυτὸ τῆς, κί' ἐγὼ ἡ ἴδια δὲν δίνω πάντα ἀπάντησιν δταν μοῦ μιλοῦν. Ὅταν οἱ ἄλλοι σοῦ λέν ἀνοησίες, ἡ καλύτερη ἀπάντησιν πὸς ἔχεις νὰ τοὺς δώσῃς εἶναι νὰ μὴν τοὺς μιλήσῃς καθόλου καὶ νὰ τοὺς κοιτάζῃς κἀνοντας τίς κρίσεις σου. Ἔτσι, δταν καταφέρνῃ κανεὶς νὰ μὴν θυμώσῃ, ἄλλοι καταλαβαίνουν πὸς αὐτὸς εἶναι ὁ δυνα-

τᾶει οὔτε στοὺς φίλους τῆς· ὅ,τι ἔχει νὰ πῇ, τὰ κρατᾷ ἔλα κλεισμένα στὴν καρδιά τῆς.
Ὡστόσο, ἔλα αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα, παρ' ὅλη τὴν καλὴ διάθεσιν πὸς ἔδεχε καὶ ἡ ἴδια ἡ Σάρα, γιὰ νὰ πιστέψῃ, δὲν τὴν ἱκανοποιούσαν καὶ τόσο. Ὅταν ἀνέβαινε τὸ βράδον στὴν κάμαρά τῆς ἀποκαμωμένη, μουσκεμένη ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ ξεπαγιασμένη ἀπὸ τὸ κρύο, νησιτικὴ καὶ

κατάκοπη, όταν ελη την ημέρα αντί για ευχαριστώ δεν είχε ακούσει παρά μαλλώματα και φωνές. Όταν η μαγείρισσα της είχε φερθή απότομα και η μίς Μιντοίν άπαισία και οι μαθήτριες κρυφογελοούσαν στο πέρασμά της δείχνοντας ή μία στην άλλη τὰ τρύπια της παπούτσια και τὰ πολὺ κοντὰ φορέματά της, τότε ή πληγωμένη και πονεμένη καρδιά της Σάρας δεν μπορούσε νά βρη καμμιά παρηγοριά στο αντίκρουσμα της ψυχρής και αδιάφορης μορφής της Έμιλυ.

Ένα βράδυ μάλιστα τὸ βλέμμα της κούκλας της φάνηκε τόσο ανέκφραστο, ἐνῶ ή ημέρα πού είχε περάσει, ήταν τόσο σκληρή, ὥστε ή Σάρα ἀπελπίστηκε δλότελα. Δεν είχε πιά κανένα στον κόσμο πού νά την πονάη, κανένα.

Κάθισε ἀντίκρου στην Έμιλυ. — Δεν μπορῶ πιά νά ὑποφέρω αὐτὴ τὴ ζωὴ, εἶπε τὸ δυστυχισμένο κορίτσι τρέμοντας. Εἶμαι ἕλη μουσκεμμένη ἀπὸ τὴ βραχὴ, πεθαίνω ἀπὸ τὴν πείνα. Ἀπὸ τὸ πρῶτο τρέχω στους δρόμους και ἀπὸ τὸ πρῶτο δὲν ἀκούω παρὰ φωνές και μαλλώματα ἀπ' ὄλους. Και ἐπειδὴ δὲν μπόρεσα νά βρῶ ἐκεῖνα πού ζητοῦσε ή μαγείρισσα, με ἄφησε ἀπόψε νηστική γιὰ τριωρία. Και στὸ δρόμο ὁ κόσμος γελοῦσε ἐπειδὴ τὰ παλιά μου παπούτσια μ' ἔκαναν νά γλυστρήσω και νά πέσω. Ἔπεσα μες στὶς λάσπες και ἔγινε ἐλεεινὴ, και ἐκεῖνο γελοῦσαν. Ἀκούς, Έμιλυ, γελοῦσαν!

Ἐκοίταζε με ἀγωνία τὰ γυάλινα μάτια και τὸ ποροσέλινο πρόσωπο τῆς κούκλας και ἔξαφνα τὴν κυρίευσε μιὰ ἀγρία ἀπελπίσια. Ἔδωσε μιὰ σπρωξιὰ στὴν Έμιλυ και τὴν ἔρριξε κάτω. Ἡ κούκλα ἔπεσε μπρούμυτα στοὺς πάτωμα και ή Σάρα πού δὲν ἔκλαιγε ποτὲ ἔξεσπασε σὲ γοεροῦς λυγμούς.

— Δεν εἶσαι παρὰ μιὰ ἀψυχη κούκλα, ἔλεγε μέσα στὰ κλάμματά της. Εἶσαι παραγεμισμένη με πίτουρα, δὲν ἔχεις καρδιά και δὲν νοιώθεις τίποτα. Δεν εἶσαι παρὰ μιὰ ἀψυχη κούκλα.

Ἡ Έμιλυ πεσμένη χάμω, με τὴ μύτη της στοὺς πάτωμα και τὰ πόδια πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι, ἐξακολουθοῦσε νά ἔχη τὸ ἴδιο ἀτάραχο ὕφος. Ἡ Σάρα ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της στὰ χέρια της. Ἀπὸ τὸν τοῖχο ἀκούστηκαν ἔξαφνα ἀγρία τοιρίγματα. Δίχως ἄλλο ὁ Τυροφαγάς θὰ καταχέριζε κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ του πού θὰ εἶχε κάνει ἀταξίες.

Σιγά-σιγά τὰ δάκρυα τῆς Σάρας ἄρχισαν νά λιγοστεύουν. Δεν συνέ-

θιζε ν' ἀφήνη τὸν εαυτὸ της νά παρσύρεται ἀπὸ τὴν ἀπελπίσια και τὸ σημερινὸ ἔξοπασμα της φαινόταν παρῆκενο και αὐτῆς τῆς ἴδιας ἀκόμη, Σὲ λίγο σήκωσε τὸ κεφάλι της και ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν Έμιλυ, πού ἔτσι ὅπως ήταν πεσμένη φαινόταν σάν νά τὴν λοξοκοίταζε και μάλιστα, ὅπως φάνηκε στὴ Σάρα, με κάποια συμπόνια. Ἡ Σάρα ἔνοιωσε τύψεις και σήκωσε τὴν κούκλα ἀπὸ χάμω και στὰ χεῖλιά της ζωγραφίστηκε ἕνα ἀμυδρὸ χαμόγελο.

— Τί φταῖς ἐσὺ σάν δὲν μπορείς ν' ἀλλάξεις, ψιθύρισε ἀναστενάζοντας ὅπως δὲν φταίει ή Δαξίνια και ή Τζέσση πού δὲν μποροῦν ν' ἀλλάξουν και νά γίνουν καλές. Δεν εἶμαστε ὅλοι ἴδιοι, βλέπεις.

Και ἀφοῦ φίλησε τὴν κούκλα και τῆς εἰσίαξε τὰ φορέματά της, τὴν ξανακάθισε πάλι στὴ θέση της.

Στὶς ὥρες αὐτῆς τῆς μοναξιάς της πόσο ποθοῦσε ή Σάρα νά ήταν τὸ διπλανὸ σπίτι κατοικημένο! Τὸ παράθυρο τῆς σοφίτας τοῦ σπιτιοῦ αὐτοῦ βρισκόταν τόσο κοντὰ στοὺς δικὸς της και ή Σάρα εἶχε τὴν ἴδια πὺς θὰ ἔνοιωθε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες χαρές της ἀν ἔβλεπε μιὰ μέρα ν' ἀνοίγη τὸ παράθυρο αὐτὸ και ἀπ' τὴ στενὴ κορνίζα του νά ξεπροβάλλη μιὰ ἀνθρώπινη μορφή.

«Ἄν ήταν κανένα ἀγαθὸ και γελαστὸ πρόσωπο θὰ μπορούσα νά τοῦ πῶ: «Καλημέρα» και νά πιᾶσουμε φίλια, σκεπτόταν ή Σάρα. Μὰ φοβούμαι πὺς ἐδῶ-ψηλά μόνο κανέναν ὑπηρέτη θὰ βάλουν νά κατοικήση.

Ἐνα πρῶτο, ὅπου, ἀφοῦ εἶχε πάει στὸν ψωμᾶ, στὸν μπακάλη, στοὺς χασάπη και σ' ἄλλους ἀκόμη νά δῶση παραγγελίες, γύριζε βιαστικά στοὺς οἰκοτροφεῖο, εἶδε πὺς στοὺς διάστημα πού αὐτὴ γύριζε στοὺς δρόμους ἕνα μεγάλο κλειστὸ αὐτοκίνητο, ἀπ' αὐτὰ πού κάνουν τὶς μετακομίσεις, βρισκόταν σταματισμένο μπροστὰ στοὺς διπλανὸ σπίτι. Ἡ ἐξήφορτὰ του ήταν διάπλατα ἀνοιγμένη και οἱ ἐργάτες με ἀνασκουμπωμένα μανίκια ἀνεδοκατέβαιναν μεταφέροντας δέματα και ἐπιπλα.

— Ὁρατὰ! σκέφθηκε ή Σάρα Τὸ σπίτι νοικιάστηκε. Ἐλπίζω πὺς γρήγορα θὰ ἴδῶ ἕνα συμπαθητικὸ πρόσωπο στὴν ἀντίκρουνη σοφίτα.

Ἐνοιωσε μεγάλο πειρασμὸ νά σταθῆ και αὐτὴ και νά χαζέψη ὅπως οἱ ἄλλοι διαβάτες πού εἶχαν πιᾶσει τὸ πεζοδρόμιο. Εἶχε τὴν πεποίθηση πὺς ἀν μπορούσε νά ἴδῃ τί εἶδους ήταν τὰ ἐπιπλα πού ἀνέβαζαν στοὺς σπίτι θὰ μπορούσε νά λάβῃ μιὰ ἰδέα γιὰ τοὺς καινούργιους νοικάρηδες.

«Τὰ τραπέζια και οἱ καρέκλες τῆς μίς Μιντοίν εἶναι σάν και αὐτὴν τὴν ἴδια, εἶπε μέσα της. Αὐτὸ τὸ πρόσεξα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή πού τὴν εἶδα, και ὅς ἤμουν τότε τόσο μικρούλα».

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ

Πᾶμε στὰ πράσινα βουνά
στὶς ροματιές στὰ δάση
σὲ ποταμάκια γαλανὰ
ποῦχει γιορτὴ ή Πλάση.

Πέρα ἔκει κρύβεται ή χαρὰ
καθένας τῆ σιμώνει
πλάι σὲ κρυβόσους νερὰ
ή σὲ βουνίσιο χιόνι.

Βρίσκει ἀνθεβούνια σπιτικό,
γλυκοδροσὸ και ἄγερα
τ' ἀρνάκια με τὸν πιστικό
νά παίξῃ τὴ φλογέρα.

Ἐκεῖ πού ή πέδικα πατεῖ
και τραγουδεῖ τ' ἀηδόνι
και ἔχει Ἀνεράιδες τὸ στρατὶ
και ἔχουνε μάγια οἱ κλώνοι.

Πᾶμε, πᾶμε στὰ βουνά
μες στὰ πεῦνα και στὰ ἐλάτια
πού σὲ χρόνια ἀλαργινὰ
οἱ ὅσοι τᾶχαν καλᾶτια!..

ΜΑΡΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Η ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ἐ Τριστάν Μπερνάρ, ὁ διάσημος γάλλος συγγραφέας, διηγεῖται συχ- νὰ τὸ ἀκόλουθο πᾶθημά του:

Ἦταν σ' ἕνα παλαιοπωλεῖο, ἀντίκρου στοὺς Δημοπρατήριο.

— Πόσο ἔχει αὐτὸ τὸ ἀγαλματάκι; ρωτᾷ τὸν παλαιοπώλη.

— Ἐκατὸν εἰκοσι φράγκα.

— Πολλά! Δεν κάνει οὐδέντα;

— Δίγα, κύριε! Σὰς βεβαιῶ πὺς ζημιώνουμαι. Ἄς εἶναι ὅμως, με σὰς δὲν θὰ παζαρέψω.

Ἐ Τριστάν Μπερνάρ δὲν εἶχε καμμιά διάθεση ν' ἀγοράσῃ τὸ ἀγαλματάκι πού κρατοῦσε, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ παλαιοπώλη τὸν κολάκεψε φοβερά. Πάντα ἕνας συγγραφέας κολακεύεται όταν βλέπῃ πὺς και ἄγνωστοί του τὸν γνωρίζουν... Ἐπλήρωσε λοιπὸν τὰ ὀδόντα φράγκα και ἔπειτα ρώτησε:

— Ὅθ μου τὸ στείλετε, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Ἐννοεῖται, κύριε, ἐννοεῖται, ἀποκρίθηκε πρόθυμα ὁ παλαιοπώλης. Σὰς παρακαλῶ μόνο νά μου πῆτε τὸνομά σας.

Τὴ ἀπογοήτευση!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΥΧΝΑ, σὲ γλωσσικὲς μάλιστα συζητήσεις θάπαντάτε αὐτὴ τὴ φράση, ἀλλὰ ἴσως δὲν θὰ ξέρετε τί ἀκριβῶς σημαίνει. Ὅθ σὰς ἐξηγήσω, γιατί χρειάζεται πολὺ. Λοιπὸν, ή ἱστορικὴ ὀρθογραφία, στὴ νέα γλῶσσα, εἶναι τὸ ἀντίθετο τῆς φωνητικῆς. Νά μη γράφουμε δηλαδὴ τὶς λέξεις ὅπως τις προφέρουμε, ἀλλὰ ὅπως τις ἔγραφαν και οἱ ἀρχαῖοι, ὅσες τουλάχιστο ἔχουν μείνει ἀπ' τὴν ἀρχαία γλῶσσα και τὶς μεταχειρίζεσθε ἀκόμα—πού εἶναι ἀπειρες. Ἐ Βηλαράς π.χ., ὁ ἡπειρωτῆς γιατρός και ποιητῆς, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους δημοτικιστῆς, ἤθελε τὴ φωνητικὴ ὀρθογραφία και ἔγραφε: «Γραμματικὴ τὶς ρομῆτικὶς γλῶσσας». Ἐ Σολωμὸς ὅμως, σύγχρονός του, ἤθελε τὴν ἱστορικὴ, και τὴν ἴδια φράση θὰ τὴν ἔγραφε ἔτσι: «Γραμματικὴ τῆς ρομῆτικῆς γλῶσσας». Ἐμεῖς ἔχουμε παραδεχθεῖ τὸ σύστημα τοῦ Σολωμοῦ και γράφουμε αἶμα και ὄχι ἔμα (ή ἔμα ἀπνευμάτιστο, ή ἔμα ἄτονο), ἀνθρώπος και ὄχι ἀνθρωπος, γράφω και ὄχι γράφο, λῆχνος και ὄχι λήχνος. Ἐ ἱστορικὴ ὀρθογραφία με τὰ αἰ της, με τὰ οἰ, οἰ, η, με τὰ ω, και ὄχι φωνητικὴ μ' ἕνα ε, ἕνα ι και ἕνα ο γιὰ ὄλα.

Πιστεύω νά καταλάβετε καλὰ τὴ σημασία και τῶν δυὸ ὄρων και τὴ μεταξὺ τους διαφορά. Ἄλλὰ ή νέα γλῶσσα, ή δημοτικὴ, ἔχει και αὐτὴ τὴ γραμματικὴ της, τοὺς κανόνες της, τὴν ὀρθογραφία της. Πὺς λοιπὸν συμβιβάζεται, ή πὺς μπορεί νά συνυπάρχῃ ή ἱστορικὴ, ή ἀρχαία ὀρθογραφία, με τὴν ὀρθογραφία τῆς δημοτικῆς, τὴ νέα; Πρέπει νά σὰς τὸ ἐξηγήσω και αὐτὸ, γιατί εἶναι τὸ σπουδαιότερο.

Ἐταν λέμε «γραμματικὴ», ἐνοοῦμε τύπους, καταλήξεις, ὄχι ῥίζες, ὄχι λέξεις. Μιὰ γλῶσσα διαφέρει ἀπὸ ἄλλη όταν ἔχη δικὴ της γραμματικὴ, δικὸς της τύπος, ἀδιάφορο ἀν πολλὰς λέξεις, και ὄχι σχεδὸν οἱ ῥίζες εἶναι κοινές και στὶς δυὸ.

Ἡ ἱστορικὴ λοιπὸν ὀρθογραφία, στὴ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὴ δημοτικὴ, πρέπει νά περιορίζεται στὶς ῥίζες, γιατί ἀν ἐκτεινόταν και στὶς καταλήξεις, στοὺς τύπους, θάχαμε δυὸ γραμματικὲς, δηλαδὴ δυὸ γλῶσσες ἀνακατεμένες, ἐνῶ ἔμελλε θέλουμε μιὰ, και ὄσο τὸ δυνατό πιὸ καθαρή. Ἄς πάρουμε π.χ. τὴ λέξη φύ-

σις. Στὴν ἀρχαία κλινόταν ή φύσις- τῆς φύσεως-τὴν φύσιν. Στὴ νέα κλίνεται ή φύση-τῆς φύσης-τὴ φύση. Ὅθ τὴ γράφουμε λοιπὸν με τὸ υ τῆς ῥίζας της, (ἱστορικὴ ὀρθογραφία), ἀλλὰ με τὸ η τοῦ δημοτικοῦ της τύπου, ή φύση, και ὄχι ή φύσις. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο γράφονται και ὄχι ὄχι λέξεις πού ἔμειναν ἀπὸ τὴν ἀρχαία: κλητήρας-κλητήρα και ὄχι κλητήρ-κλητήρος (με ή ὅμως πάντα), βρῦση και ὄχι βρῦσις ή βρῦσι (με υ ὅμως πάντα) κτλ. κτλ.

Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, δηλαδὴ τῆς τυπικῆς ὁμοιομορφίας και τῆς μιᾶς γραμματικῆς, ἐπειδὴ ή δημοτικὴ δὲν ἔχει ὄχι μακρὰ και βραχέα φωνήεντα γιὰ νά ἰσχύουν οἱ κανόνες τῆς ἀρχαίας, ὄχι χρονικῆς ἀξίωσης, γράφουμε καλωσύνη και ὄχι καλωσύνη, στενωτέρως και ὄχι στενώτερος (ἔλα δηλαδὴ τὰ εἰς ὄτερος, ὄτατος, ὄτατα και ὄσνη με δμικρον), και ὄπλισημένος, ὄχι ὄπλισημένος, ἔφορμηση και ὄχι ἐφόρμηση, και καθέξις. Ὅσο γιὰ τὸν τόνο, ἐπιγράτησε αὐτὸς ὁ κανὼνας: όταν μιὰ λέξη εἶναι ή ἴδια ή ἀρχαία με τὸν τόπο της, πού και αὐτὸ συμβαίνει συχὰ στὴ δημο-

τικὴ, τὴ γράφουμε με τὸν τόνο της: γλῶσσα, αἶμα, θαῦμα, πρᾶγμα. Ὅταν ὅμως τὴ συμμορφώνουμε με τὸ νέο τόπο, τὴν τονίζουμε κατὰ τὴ δημοτικὴ, πού δὲν ἔχει μακρὰ και βραχέα, με ὄξεια: θαῦμα, πρᾶγμα. Τὸ ἴδιο ποτῆρ και ὄχι ποτῆρι, μαντήλι και ὄχι μαντήλι κτλ.

Ἐ Ἄρτης, ἕνα πολὺ γραμματισμένο Διαπλασόπουλο, γράφει στὴ Διάπλαση, ἔξαφορμῆς κάποιας τῆς ἀπάντησης στὴ Σκιά, πὺς τὸ ὄπλισημένος, ὄπλισηκε, περιουσιμένος, καλωσύνη, αὐτὸς τὰ θεωρεῖ ἀνορθογραφίες: γιατί ἀφοῦ ἔχουμε παραδεχθεῖ τὴν ἱστορικὴ ὀρθογραφία, μόνο τὶς δημοτικῆς λέξεις πρέπει νά γράφουμε κατὰ τὴν γραμματικὴ τῆς δημοτικῆς, ἀλλὰ τὶς ἄλλες κατὰ τὴν ἀρχαία, ῥίζα δηλαδὴ και κατάληξη, όταν διατηροῦν και τὴν κατάληξή τους (καλωσύνη). Ἐστὶρ ἀπὸ ὄσα εἶπα παραπάνω, πιστεύω πὺς και ὁ Ἄρτης θὰ ἴδῃ πὺς ἔκανε μιὰ σύγχυση. Στὸ γράμμα τοῦ γράφει και πολλὰ ἄλλα γλωσσικὰ σωστότητα. Ἄλλὰ δὲν πρόκειται τώρα γι' αὐτὰ.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΚΙΤΣΟΣ Ο ΝΑΝΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

10.

Ἐ κακόμοιρος ὁ δούκας τ' ἔβασε. — Μὲ μένα γελᾶτε; εἶπε. Μὰ τί ἔχω; Βασιλιά μου πολυχρονεμένη, προστάξε αὐτὸς τοὺς ἀνάγωγους νά πάψουν. Ἐτσι γελοῦν μ' ἕναν ἐθγενῆ ἄρχοντα σάν και μένα:

— Μὰ πὺς νά τοὺς προστάξω νά πάψουν, ἀφοῦ γελῶ και ἔγὼ ὁ ἴδιος; εἶπε γελώντας πάντα ὁ βασιλιάς.

— Και γιατί γελᾶς και ἔσὺ ὁ ἴδιος, πολυχρονεμένη μου; Δεν καταλαβαίνω.

— Κοίταξε τὰ μούτρα σου σ' ἕναν καθρέφτη και θὰ καταλάβῃς. Ἐ δούκας ἄρχισε νά μαντεύῃ. Κάτι θὰ τοῦ σκάρωσε ὁ φρικτὸς ἐκεῖνος νάνος με τὸ παιχίδι του. Κοίταξε μάλιστα μηχανικά, και τὸ δάχτυλο ἐκεῖνο πού περιέφερε τόσην ὄρα στοὺς πρόσωπό του: ήταν μουντζουρωμένο! Κι ἐπειδὴ στὴ σάλλα τοῦ θρόνου δὲν ὑπῆρχε καθρέφτης, βγήκε ἔξω τρέχοντας, γιὰ νά βρεῖ κανέναν και νά ἴδῃ...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΣΤΟΜΑ ΣΕ ΣΤΟΜΑ

ΤΟ ΠΩΣ ΕΞΗΓΗΘΗΚΑΝΕ

Μια φορά ο Ναστρεδίν Χότζας, κουβάλησε στο σπίτι του με το γάιδαρό του ένα άσκι μέλι.

Στη Χότζαινα που τον ρώτησε τί ήταν μέσα στο άσκι, απάντησε χαρούμενα.

— Σήμερα πέτυχα ευωδιαστό μέλι και μάθε πώς στον κόσμο, δεν είναι άλλο πράγμα πιά γλυκό απ' αυτό.

— Βλέπω, άντρα μου, πώς έχεις πολλό κέφι.

— Άμ' το κέφι είναι που κάνει καλές δουλειές και εκείνες πάλι δυναμώνουν το κέφι και αυτό το έδωσε στους ανθρώπους ο 'Αλλάχ για καλό τους.

«'Ανείναι το πιθάρι μας καθαρό, βοήθησε ν' αδειάσουμε μέσα το μέλι, αν όμως θέλει καθαρίσιμα καθαρίσε το σύντομα.

— Δες και τ'ξερα πώς θα το χρειαζόσουν και τ'χω πεντανάθαρα από προχθές.

Σαν έγέμισαν το πιθάρι ο Χότζας είπε:

— Αυτό το μέλι δεν είναι δλο για μ'ας, το πήρα όμως γιατί το βρήκα κελεπούρι και λογάριασα πώς αν δώσω το μισό με την τιμή που πουλιέται στην αγορά, θα μ'ας μείνι το άλλο μισό χάρισμα. Και βάζοντάς του το σκέπασμα πρόσθεσε: "Όποιος έρθη ν' αγοράση μέλι θα τοῦ λές: «Μόνο ο Χότζας το πουλάει», έλ'ατε την ώρα που θα είναι έδω».

Πρόσεξε καλά, μην σε κ'άνη ο πειρασμός και πουλήσης κρυφά, γιατί θα το καταλάβω και θάχουμε κακά ξεμπερδέματα.

Ύστερα από λίγες ημέρες, πήγε ο Χότζας απόγεμα σπίτι του για να πάρη κάτι.

Μόλις μπήκε στην κ'αμαρά του πήρε το μάτι του από την μισάνοικτη πόρτα της κουζίνας μ'α γειτόνισσα που κρατούσε ένα βάζο και την Χότζαινα να της το γεμίξη μέλι.

Μή θέλοντας να δείξη πώς το πρόσεξε, πισσπλάτισε και ξεφωνίζοντας: Πῶ, πῶ τί έπαθα, ξέχασα το μεταξωτό μου μανδύλι στον καφενέ, πάω να το βρω! έκλεισε την πόρτα και έφυγε τρέχοντας.

Τά ξεφωνητά του τάκουσε ή Χότζαινα και ζώστηκε στα φείδια.

Η γειτόνισσα για να την παρηγορήση, της είπε πώς δεν θα είχε ιδει ο Χότζας τί έκαναν, γιατί άλλοις θάμπαινε μέσα να ζητήση τά λεπτά για το μέλι.

Άργά το βράδυ, σαν γύρισε ο Χότζας στο σπίτι του έγδύθηκε άμέσως και χωρίς να μιλήση καθόλου έπεσε να κοιμηθή.

Η Χότζαινα που έκανε την κοιμισμένη, πρόσεξε μέσα από τα μισόκλειστα ματόκλαδά της, πώς ο άντρας της δεν έγλώσσασε το φαί που του το είχε στο τραπέζι, σκεπασμένο και δλη νύχτα δεν έκλεισε μάτι με την ουλλογή: την είχε ιδή που έδωσε το μέλι, ή δεν την είχε ιδει!

Πρωί πρωί σηκώθηκε να ταιση τά ζωντανά της. Μπαίνοντας στον σταύλο είδε πώς ή σκύλα τους είχε κάνει τέσσερα σκυλάκια.

Χάρηκε πολύ γι' αυτό και άμέσως κατάστρωσε το σχέδιο που θα ξεκαθάριζε εκείνο που την έδασάνιζε τόσες ώρες. Πήρε στην ποδιά της τά νεογέννητα, έτρεξε όλοῦσα στο κρεβάτι τ' άντρός της και τοῦ φώναξε χαρούμενα.

— Καλημέρα, Χότζα μου, ή σκύλα μας απόψε είχε γεννητούρια, έκανε τέσσερα κουταβάκια και τάφερα να τά ονοματίσουμε. Και άραδιάζοντάς τα στο κρεβάτι, ξεχώρισε το πρώτο και είπε:

— Σε τοῦτο θα βάλουμε το όνομα «Είδε και δεν είδε»

— Σύμφωνοι, της απάντησε εκείνος που κατάλαβε τί γύρευε να μάθη με την καμπανιά της. Το δεύτερο θα το βγάλουμε. «Είδε και δεν το μαρτυράει».

Η Χότζαινα που δέχτηκε σαν κτύπημα την απάντησή του, για να φανη πώς μετάνοισε, έπιασε το τρίτο και μίλησε κομπιαστά:

— Τοῦτο θα το λέμε: «Τόκανε μ'α δεν το ξανακάνη».

Ο Χότζας όμως, που την ήξερε τί άγύριστο κεφάλι είχε, για να της δείξη πώς δεν την πιστεύει, ονομάτισε το τέταρτο:

— Τοῦτο θα το φωνάζουμε: «Μαθημένη είναι, το δρόμο της δεν τον αλλάζει».

Έτσι το άντρόγυνο, μ' αυτά τά διαφορούμενα λόγια του, που τά μεταχειρίστηκε για όνόματα των κουταβιών, ξεκαθάρισε μ'α χαρά το ζήτημά του.

ΠΑΝ. ΔΗΜ. ΣΕΦ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΕΡΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΑΛ. ΒΑΔΙΝ

— Συνέχεια από το προηγούμενο—

— Άμα περπατήσης καμμιά ώρα εξακολούθησε, ή θα σταθούμε να ξεκουρασθής ή θα σε σηκώσουμε στον ώμο. Σῶ δεν ξέρεις τί κακοτοπιές είναι δῶ. Το καλύτερο λοιπόν είναι να μ'ας περιμένετε έδῶ και ο κύρ Μορέλης θα σε περιποιηθή.

— Τὸν εὐχαριστῶ πολύ τὸν κύριο Μορέλη, εἶπε ὁ Γιάννης ἡσυχα, τὸν εὐχαριστῶ, ἀλλ' ἔχω τὴν ἀπόφαση νὰρθῶ μαζί σας.

— Κοίταξε κατ'! Ἐγὼ θέλω νὰ σε κάνω καλὸ καὶ σὺ καμαρώνεις.

— Εἶμαι συνηθισμένος στίς ταιλαιπωρίες, εἶπε ὁ Γιάννης καὶ δὲν φοβοῦμαι τίποτε. Ἐμεῖς δὲ περ'άσαμε κ'αν καὶ κ'αν καὶ θὰ σταματήσουμε τώρα πὸς δὲν μ'ας μένει παρὰ λίγες ὥρες δρόμος γιὰ νὰ βροῦμε τὸν θετὸ μας. Αὐτὸ δὲν γίνεται. Καπετὰν Χαφούρ.

— Τὸ λοιπὸν θέλεις καὶ καλὰ νὰ μ'ας ἀκολουθήσης;

— Βέβαια, βέβαια, Καπετὰν Χαφούρ.

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις ἄς γίνη, εἶπε ὁ Καπετὰν Χαφούρ θυμωμένα.

Ο κύρ Μορέλης προσπάθησε να κ'άνη τὸν Γιάννη ν' αλλάξη γνώμη, ἀλλὰ χαμένος κόπος.

Ο Γιάννης ήταν άμετάπειστος.

— Μπᾶ! ἄς τον, κύρ Μορέλη, εἶπε ὁ Καπετὰν Χαφούρ, κ'άνοντας τάχα τὸν ἀδιάφορο, ἄς το τὸ παιδί, τοῦ κ'άκου π'άνε τὰ λόγια σου, τὸ κεφάλι του δὲν γυρίζεῖ, τι κι' ἂν πηξ.

Κι' ἀνάθοντας τὴν π'ίπα του βγήκε στήν πόλη με τὸν κύρ Μορέλη.

Έτσι ὁ Γιάννης, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὅτι θὰ πήγαινε μαζί με τοὺς στρατιῶτες, ἀνέβηκε στὸ δωμάτιο νὰ πλαγιασῆ με τ' ἀδελφια του.

Όλη τὴν νύχτα τὰ παιδιὰ κοιμήθηκαν περίφημα. Τὴν ἄλλη μέρα σ'αν ξύπνησαν χωρίς χωρίς ἤσαν τὸ σπίτι ἡσυχάτατο. Κανένας θόσους δὲν ἀκουγόταν, φαίνεται πὸς ἔλοι θὰ είχαν πάει στα χωράφια.

Άλλὰ πὸς ἦταν αἱ δὺ στρατιῶτες;

Ο Γιάννης γύριζε δεξιά, γύριζε ἀριστερά, ἀλλὰ δὲν βρήκε πουθενά ψυχή.

Τρέχει στὸ σταῦλο, τὸ ζῶο ἔλειπε. Ρωτᾶει τὸν ὕπνρητὴ τοῦ σταῦλου τί συνέθηκε κι' αὐτὸς τοῦ λέει πὸς οἱ στρατιῶτες είχαν φύγει.

— Δὲν είναι οὔτε ἓνα τέταρτο ποῦφυγαν εἶπε ὁ ὕπνρητῆς, ἂν θέλετε μπορεῖτε νὰ τοὺς προφθάσετε.

Έχετε καιρό. Τρέξτε και τοὺς προφταίνετε.

Τότε ὁ Γιάννης κατάλαβε γιατί τὸ προηγούμενο βράδυ ὁ Καπετὰν Χαφούρ φάνηκε ξαφνα σ'αν νὰ δέχόταν τὴν πρότασί του. Έτσι ὁ πονηρὸς τὸν ἀποκοίμισε.

— Ἀχ! τί μοῦκαμαν, φώναξε μετὰ δάκρυα στὰ μάτια τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί κι' άμέσως ἔτρεξε, ξύπνησε τ' ἀδελφια του καὶ τὰ βοήθησε νὰ ντυθοῦν λέγοντας:

— Γρήγορα νὰ τοὺς προφθάσουμε. Οἱ στρατιῶτες ξεκίνησαν ἔμπρός, παιδιὰ.

— Καὶ τὸ μουλάρι, τὸ πήρε μαζί του ὁ Καπετὰν Χαφούρ; ρώτησε ὁ Φραγκίσκος.

— Βέβαια, εἶπε ὁ Γιάννης.

— Τὸ λοιπὸν θὰ πάμε πεζοί;

— Ναι.

Ο Φραγκίσκος δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσε βέβαια νὰ κ'άνη καὶ σ'ήμερα τὸν δρόμο καβάλλα στὸ ζῶο.

Όποσδήποτε δὲν εἶδεξε καμμιὰ στενοχώρια καὶ κατέθηκε με τὸν Μιχαλάκη καὶ τὸν Γιάννη.

Σὲ λίγην ὥρα τὰ παιδιὰ ξεκίνησαν, ἀφοῦ πρῶτα παρακάλεσαν τὸν ὕπνρητὴ τοῦ σταῦλου νὰ εὐχαριστήση ἀπὸ μέρους των τὸν κύρ Μορέλη γιὰ τὴν φιλοξενία πὸς τοὺς είχε δώσει.

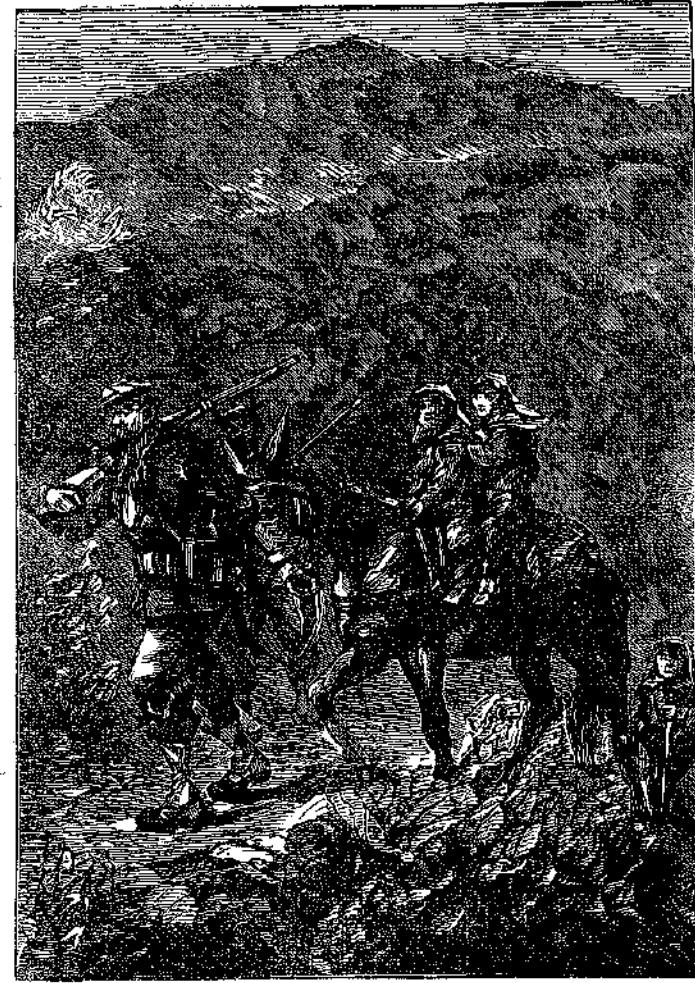
Ο ἄλλῃ, πὸς είχε περάσει τὴ νύχτα σὲ μ'α γωνιά τῆς αὐλῆς ἦταν γεμάτος χαρὰ πὸς ξανάβλεπε τοὺς τρεῖς μικροὺς του κυρίους καὶ πήγαινε μπροστὰ πηδώντας καὶ τρέχοντας.

Ο Γιάννης ἦταν βέβαιος πὸς ἂν πήγαιναν γρήγορα θὰ πρόφταιναν τοὺς δὺ στρατιῶτες.

Ἦξερε πολὺ καλὰ ποῖον δρόμο θάπρεπε νὰ πάρουν γιὰ τὸ βράδυ ὁ κύρ Μορέλης εἶχε πῆ, πὸς γιὰ νὰ πάη κανείς στὸ Βοῦ Τζέλ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήση τὸ ποταμάκι Ὀδεδ - Ἐλ - Ἄβιδᾶ ὡς τὸν μικρὸ ποταμὸ Ὀδεδ - Ἐλ - Ἐρς θὰ περνοῦσαν τὰ δὺ βουνὰ Δζεβιλ Χουσον καὶ Δζεβιλ Ἄρουμά, εἰπαιτα νὰ κ'άνουν ἀριστερὰ καὶ νὰ π'άν β-στερα ἔλο ἔσοια ὡς πὸς νὰ δοῦν τὸ χωριό.

Ο Γιάννης ἦταν βέβαιος ὅτι περ-

πατώντας λίγες ὥρες θάφθαναν στὸ Βοῦ - Τζέλ. Ἴσως μάλιστα νὰ μὴν ἦταν ἀνάγκη νὰ π'άν ὡς τὸ Βοῦ - Τζέλ γιὰ τὴν ἀναγκάζονταν νὰ περπατήσουν ἔλη τὴν ἡμέρα τὰ σακκοῦλια τοὺς ἦσαν γεμάτα ἀπὸ τροφίμα γιὰ τὴ κυρία Ἄρουμ εἶχε φροντίση νὰ μὴν τοὺς λείψη τίποτε. Λοιπὸν δὲν είχαν νὰ φοβοῦνται. Μόνο πὸς ἔπρεπε νὰ βιαστοῦν γιὰ

Τὸ μικρὸ καραβάνι ξεκίνησε. (Σελ. 270, στ. α')

Πουθενὰ δὲν φαίνονταν ψυχή γεννημένη. Ο τόπος ἔμοιαζε ἀκατοίκτητος.

Εὐτυχῶς πὸς ὁ Γιάννης ἤξερε πολὺ καλὰ τὸν δρόμο. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ μ'α ὥρα πὸς είχαν περπατήση ἔσο μποροῦσαν πὸς γρήγορα, ὁ Φραγκίσκος ἄρχισε νὰ σέρνη τὰ πόδια του λέγοντας πὸς πεινάει. Ο Γιάννης ὅμως ἤθελε νὰ μὴ σταματήσουν πρὶν προφθάσουν τοὺς δὺ στρατιῶτες.

— Ἀκόμη λίγο, Φραγκισκάκι μου, καὶ θὰ τοὺς προφθάσουμε, τότε θ' ἀνεβήτε πάλι στὸ ζῶο καὶ θὰ ξεκουρασθῆτε.

Ο Φραγκίσκος πῆρε θάρρος ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ περιπάτησε ἄλλη μισή ὥρα. Ὑστερα τὸ καυμένο τὸ παιδί δὲν μποροῦσε πιά νὰ προχωρήση, τόσο πὸς ὁ Γιάννης κατάλαβε πὸς δὲν ἔπρεπε πιά νὰ τοῦ πῆ τίποτε.

Κάθησαν λοιπὸν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον στήν ὄχθη, κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο δένδρο, ἔφαγαν καὶ ἤπιαν νερὸ ἀπὸ τὸ ποτάμι κι' ὕστερα, ἀφοῦ ξεκουράστηκαν ἔσαμε ἓνα τέταρτο, ξεκίνησαν πάλι φρέσκοι καὶ ζωντοί.

Θὰ κόντευε πιά μεσημέρι, γιὰ τὴ ζέστη ἦταν ἀφόρητῆ, δταν ὁ δρόμος πὸς ὡς τὴν ὥρα ἦταν εὐχάριστος ἄρχισε νὰ γίνεται ἔλο καὶ δυσκολότερος. Τὸ ποτάμι Ὀδεδ Ἐλ Ἄβιδᾶ κυλοῦσε ἡσυχα ἀνάμεσα σὲ δὺ ἀπότομες ὄχθες, σὲ ἔποτες πὸς καὶ πὸς νὰ είχαν κατὶ ψωραλέους θάμνους.

Τὰ παιδιὰ λοιπὸν γιὰ νὰ μείνουν κοντὰ στὸ νερὸ ἀναγκάστησαν νὰ κατεδοῦν καὶ νὰ περπατοῦν μέσα στὸ ποτάμι γιὰ νὰ δροσί-ζωνται.

Γιὰ κακή τους τύχη ὅμως, ἔσο προχωροῦσαν τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ λιγόστευε, ὡς πὸς ἔγιγε ἓνα μικρὸ ρυάκι πὸς ἔτρεχε πάνω ἀπὸ βράχια ἐπίπεδα τόσο γλυστερά, ὡστε νὰ φαίνονταν σ'αν καθρέφτης με φοβερὴ ἀντανάκλαση.

— Ἀκολουθετ'!

Ο Γιάννης γελοῦσε βάζοντας μετὰ τοῦ πὸς ὁ Καπετὰν Χαφούρ θάστριβε τὰ μούτρα του καθὼς θὰ τοὺς ἔβλεπε ξαφνικὰ μπροστὰ του ἐκεῖ πὸς νόμιζε πὸς κοιμῶνται ἡσυχα στὸν Ἅγιο Φίλιππο.

Οἱ ὄχθες τοῦ ποταμοῦ ἦσαν καταπράσινες, ἡ ζέστη ὑποφερτῆ καὶ οἱ πέδικες τρομαγμένες ἀπὸ τὸν ἄλλῃ ἔκαναν χαριτωμένα πηδήματα πρᾶγμα πὸς διασκεδάζε πολὺ τὸν μικρὸ Φραγκίσκο.

KIMON AKIKIHS

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΑΝΤ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ήταν παραμονή βράδυ της στέφης του καινούργιου βασιλιά. Όλοι του οι αδελφοί είχαν αποσυρθεί.

Ο έφηβος — ήταν μόνο 16 ετών — δεν είχε δυσχερησθεί με την αναχώρησή τους, μάλλον ανακουφίστηκε μ' ένα αναστεναγμό ξαπλώθηκε πάνω στα μαξιλάρια του κρεβατιού του. Έτσι ξαπλωμένος, με τα μάτια άπλωτη, με το μισάνοιχτο στόμα του, έμοιαζε με ζωο του δάσους, με κάποιο μικρό ζωο που οι κυνηγοί πιάσανε στο δάκανο.

Κι' άληθινά οι κυνηγοί τον είχαν ανακαλύψει μία μέρα που ξυπόλυτος και με τη φλογέρα στο στόμα ακολούθους το φωνά γιδοσοκό που τον είχε αναβρέψει και που τον νόμιζε πατέρα του. Γιατί το μικρό βασιλόπουλο τήχανε κλέψει της μητέρας του όταν ήταν 8 ημερών και εκείνη απ' τον καυμό της είχε πεθάνει.

Μά όταν ο γέρος βασιλιάς κόντευε να πεθάνη, βρέθηκε ο μικρός έγγονός του από τους κυνηγούς που τον πήγαν, και τον αναγνώρισε για διάδοχό του.

Τι χαρές που έκανε το βασιλόπουλο όταν είδε τα υπέροχα βασιλικά φορέματα και τ' άτιμητα πετράδια που θα φορούσε!

Οι αδελφοί διηγόνταν πως αγαπούσε τα σπάνια και πολύτιμα πράγματα και πως είχε στείλει εμπόρους σε ξένα μέρη να του φέρουν. Μά εκείνο που άπασχολούσε τώρα περισσότερο το μικρό βασιλιά ήταν το φόρεμα της στέφης. Εκείνο συλογιζόταν κοιτάζοντας το χοντρό κούτσουρο που καιγόταν στο τζάκι.

Απ' έξω έβλεπε της έκκλησίας το θέλο και τους φρουρούς μακριά σ' ένα δενδρόκηπο εν' άηδονάκι κελαιδοόσε. Μία μυρωδιά γιασεμιού έμπαινε μέσα.

Πήρε στα χέρια του μία λύρα κι' άρχισε να παίζει τα βλεφαρά του όμως κλείνανε.

Όταν χτυπήσανε μεσάνυχτα είδοποίησε μ' ένα κουνούνη τους ακολούθους που ήρθαν να τον γδύσουν με πολλήν έπισημότητα. Τού έχυσαν ροδόνερο να πλυθή και γεμίσανε με λουλούδια το μαξιλάρι του. Λίγα λεπτά πιο ύστερα αποκοιμήθηκε.

Στον ύπνο του είδε πως βρέθηκε σε μία μεγάλη κάμαρα γεμάτη άργαλειούς, μισοσκότεινη, που έβγαζε μία μυρωδιά μούχλας και ύγρασίας. Σκυμμένοι πάνω στους άργαλειούς δουλεύανε ύφαντάδες, χλωμά παιδιά και γυναίκες. Πήγε κοντά.

Ο ύφαντής σήκωσε το κεφάλι του άγριεμένος και του είπε:

— Τι με κοιτάζεις έτσι; Μήπως σ' έστειλε ο άφεντικός μου να ίδης αν δουλεύω καλά;

— Ποιος είναι ο άφεντικός σου; είπε το παιδί;

— Είναι ένας πλούσιος σκληρόκαρδος και άναλοήτος, είπε ο ύφαντής. Κατοικεί σε μαρμάρινο παλάτι, κι' έμένα μ' έχει ρίξει να δουλεύω στο υπόγειο φορεί ύφαντα φουστάνια ενθ' εγώ είμαι ντυμένος με

το τζάμι έβλεπε το μελένιο φεγγάρι κρεμασμένο στον άδρανό. Ξανακοιμήθηκε κι' είδε εν' άλλο ύνειρο.

Σα νάταν ξαπλωμένος σε μία γαλέρα γεμάτη σκλάβους. Πάνω σ' ένα χαλί καθόταν ο ιδιοκτήτης. Οι σκλάβοι γυμνοί και δεμένοι με αλυσίδες με τους διπλανούς τους, τραβούσαν κουπί με τα κοκαλιάρικα χέρια τους, ενθ' άραπάδες τρέχανε πάνω - κάτω και τους μαστιγώνανε με λουριά.

Τέλος φτάσανε σ' έναν δρυο. Ρίξαν την άγκυρα και οι άραπάδες άρπάξαν τον πιό νέο σκλάβο και τον κατέβασαν στη θάλασσα από μία σκοινένια σκάλα, αφού του βουλώσανε τη μύτη και τ' αυτιά με κερι και του δέσαν ο μία χοντρή πέτρα στη ζώνη. Εκείνος κατάκοπος εξαφανίστηκε μες στο νερό και σε λίγα βγήκε λαχανιασμένος, κρατώντας στο χέρι του ένα μαργαριτάρι. Οι νέγροι το πήραν και τον ξαναδούτηξαν. Ο βουτηχτής ανέθηκε πολλές φορές μ' ένα μαργαριτάρι. Ο άφεντής του το ζόγισε και τήβαζε μέσα σ' ένα σακκούλι. Ο μικρός βασιλιάς ήθελε να μιλήση, μ' ά γλώσσα του ήταν κολημένη στον άδρανίσκο του.

Τέλος ο σκλάβος ανέβασε το πιό όμορφο μαργαριτάρι του κόσμου, σαν δλόγιμο φεγγάρι και πιό άσπρο απ' τον άσφρινό. Άλλά ήτανε κατάχλωμος. Η μύτη του και τ' αυτιά του τρέχαν αίμα.

Οι νέγροι σήκωσαν τους ώμους, ο άφεντής γέλασε. Πήρε το μαργαριτάρι κι' είπε:

— Αυτό κάνει για το σκήπτρο του βασιλιά. Ο μικρός βασιλιάς έβαλε μια φωνή και έσηπνε. Είδε τα μακριά γκριζα δάχτυλα της άδης να κρεμώνται σ' άστέρια που χλωμάζαν.

Και ξανακοιμήθηκε. Είδε τότε πως βρισκόταν σ' ένα πυκνό δάσος, γεμάτο παράξενα φρούτα, δηλητηριώδη λουλούδια, και άγρια ζωα.

Στο τέλος του δάσους είδε πλήθος ανθρώπους να δουλεύουν σ' ένα ξεροπόταμο. Έσκασαν λάκους και κατέβαιναν, άλλοι σκαλίζανε την άμμο. Από μία σκοτεινή σπηλιά ο θάνατος κι' η φιλαργυρία τους παραμόνεύαν.

Ο πρώτος είπε: — Είμαι κουρασμένος. (Άκολουθεί) (Διασκευή) ΚΙΤΣΑ ΜΑΛΙΚΟΥΤΗ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Άφροσύνη στο έργοχείρο Πασχαλίτσα (Μικρή Τάσις, Α' Βασιλείου)

κουρέλια, άρρωσταίνε από την κλοπαγία, ενθ' εγώ δεν έχω άρκετο ψωμί για να χορτάσουν τα παιδιά μου. Το ρούχο αυτό που ύφανω, το ύφανω με το αίμα μου και κάθε του κλωστή είναι ένα κομμάτι από τη ζωή μου. Μά τί σε νοιάζει; έσένα για τα δικά μου τα βάσανα; Το δικό σου πρόσωπο είναι χαρούμενο.

Κι' ο ύφαντής πέταξε με δύναμη τη σαίτα πάνω στον άργαλειό κι' ο μικρός βασιλιάς είδε πως ήτανε γεμάτη χρυσή κλωστή. Τρόμαξε και ρώτησε:

— Ποιανού είναι το φόρεμα που ύφανεις;

— Είναι το βασιλιά.

Ο μικρός έβαλε μία φωνή και έσηπνε. Βρέθηκε στην κάμαρά του από

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΤΟΥ Κ. ΜΠΟΥΛΝΤΟΚ

Αυτός ο κύριος Μπουλντόκ δεν είναι Άγγλος, όπως ίσως θα υποθέτατε από τ' όνομά του, ούτε καν Άμερικανός. Είναι Ούγγρος και κατοικεί στη Βουδαπέστη. Και μολονότι ήταν ένας λαμπρός νέος έψαχνε ο κακομοίρης μάταια να βρη μία δουλειά που θα του εξασφάλιζε το ψωμί του έστω, και σέκτο.

Μία μέρα λοιπόν, εκεί που γύριζε στους δρόμους άπελπισμένος στήθηκε μπρός από το παράθυρο ενός ίσογειού και καθώς οι κουρτίνες ήταν τραηγμένες έριξε μέσα μία κάπως άδιάκριτη ματιά. Είδε λοιπόν τότε έναν κύριο που καθόταν στο γραφείο του και έγραφε και φαινόταν πολύ άφοσιωμένος στη δου-

λειά του. Κοντά του ένα ύφανο μαλλιάρ σκυλί κλαούριζε σαν να του ζητούσε κάτι. Σε λίγο άρχισε να γαυγίζει, κι' ο κύριός του τότε μόλις τον πήρε είδηση και κατάλαβε πως ο σκύλος ήθελε να βγη έξω. Στο σπύτι όμως φαίνεται πως δεν βρισκόταν κανείς για να βγάλη περίπατο τον άνοσημονο νεαρό σκύλο. Ρωτήστε με δε έμένα πως σο έρχεται όταν είσαι συγγραφέας και βρίσκεσαι στο ζενιθ της έμπνευσης σου, να σ' ένοχλή ο σκύλος σου και να σο γυρεύη καλά και σώνει να σηκωθείς απ' τη δουλειά σου.

Στην άπελπισία του ο δυστυχισμένος λόγιος σήκωσε τα μάτια του προς τον άδρανό και τότε αντίκρυσε στο άνοιγμα του παραθύρου όχι τον άπ μηχανής θεό, αλλά κάτι παραπλήσιο τον κ. Μπουλντόκ. Και έπειδή η φυσιογνωμία του του φάνηκε συμπληρωτική πήγε κοντά στο παράθυρο και τον ρώτησε αν θα ήθελε να βγάλη τον σκύλο του περίπατο για καμμία ύρα.

Ο κ. Μπουλντόκ που ήταν και ζωόφιλος δέχθηκε με προθυμία και από τότε του μπήκε η ίδια να δια-

λέξη για επάγγελα ένα πολύ πρωτότυπο και άσυμμετρητο, να γίνη περίπατο-νταντά των σκύλων.

Πραγματικά υπάρχουν πολλοί δυστυχισμένοι σκύλοι που τα άφεντικά τους δεν έχουν τον καιρό να τους βγάλουν περίπατο και που χάρη στον κ. Μπουλντόκ παίρνουν τώρα κάθε μέρα τον καθαρό τους άέρα.

Καμμία φορά ο κ. Μπουλντόκ βγάξει περίπατο δεκαοκτώ σκυλιά μαζί. Και είναι σ' άλήθεια άξιοθαύμαστο πως τα καταφέρνει και τα κουμαντάρει όλα και πως δεν γίνονται κάθε μέρα σκυλοκαυγάδες.

Εγώ όμως έχω και μία άλλη άπορία. Το όνομα του κυρίου Μπουλντόκ τον έκανε να διαλέξη αυτό το επάγγελμά του, η το επάγγελμα περιέμε για να βρεθη ο κατάλληλος άνθρωπος για να το άναδείξη; Έδω σας θέλω!

ΠΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΝ ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ

Όπως σ' όλα τα κράτη έτσι και στην Κίνα κάθε πολίτης είναι άποχρεωμένος να πληρώνη το φόρο του στο Δημόσιο.

Στην Κίνα όμως οι άνθρωποι είναι

πολύ έξυπνοι και συχνά τους έρχονται στο κεφάλι κάτι ιδέες που ποτέ δεν θα περνούσαν από το μυαλό ενός ευρωπαίου. Έτσι ένας οικονομικός έφορος Κινέζος παρατήρησε ότι πολλοί, φορολογούμενοι ήταν τόσο φτωχοί ώστε τους ήταν άδύνατο να πληρώσουν και τον πιό μικρό φόρο, κ' αυτό βέβαια ήταν μία μεγάλη ζημιά για το Δημόσιο.

Τι το κατέβηκε λοιπόν; Άποφάσισε να δίνη σε κάθε ένα από τους φορολογούμενους του από ένα μικρό νεόβγαλο κοτοπουλάκι, ένα κοτοπουλάκι που δεν άξίζει ούτε ένα δεκάρινο. Μή γελάτε, περιμένετε πρώτα ν' ακούσετε το τέλος.

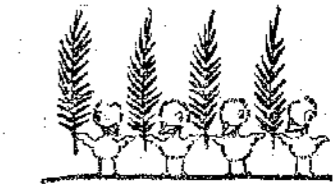
Λοιπόν μαζί με το κοτοπουλάκι δίνει και τις οδηγίες του πως να το θρέψου, να το μεγαλώσουν και να

το παχύνουν. Τότε πηγαίνει πάλι στους όρνιθοτρόφους — φορολογούμενους του, παίρνει πίσω το κοτόπουλο, που έχει μεγαλώσει και το πουλάει στην άγορά ένα εκατοστάρικο το λιγότερο. Κρατάει τα λίγα χρήματα που έβγαψε για να το άγοράση και τα ύπόλοιπα τα στέλνει στο Ύπουργείο των Οικονομικών.

Πραγματικά, να με άφαιρα, πρακτική και έξυπνη μέθοδος, που παρουσιάζει όμως και κάποιους κινδύνους. Γιατί για φαντασθήτε να έρθη, η γιορτή του μπαμπά, η τα γενέθλια του γιού και να βρίσκεται στο κοτέτσι το τρυφερό και καλοθρεμμένο κοτόπουλο του κυρίου έφόρου; Μπορεί να άγτισταθη κανείς στον πειρασμό και να μη το στείλη στο φούρο με πατάτες η να μη το κάνη παραγεμιστό στην κατσαρόλα;

ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΤΣΙΚΑΒΕΣ ΖΥΓΙΖΟΥΝ 3 ΔΡΑΜΙΑ

Και επειδή κάναμε λόγο για τους Κινέζους και για τα κοτόπουλά τους, σας ρωτώ: Πόσο νομίζετε ότι ζυγίζει μια κινέζικη τσίχλα; Πόσο; Ή, λοιπόν, δεν ζυγίζει ούτε δράμι! Σας το βεβαιώνω εγώ και μπορώ να σας το άποδείξω άμέσως. Ένας Γάλλος όρνιθολόγος ο κ. Καρπαντιέ έλαβε ως δώρο από την Κίνα οκτώ αυγά από τσίχλες. Οι τσίχλες, το έβρετε δά, πως είναι από τα πιό μικρά και άδύνατα πουλιά, και θ' ακούσατε καμμία φορά να λένε για καμμία συμπληρωτικά σας: «Αυτή είναι άδύνατη σαν τσίχλα!» Μπροστά όμως στις τσίχλες τις κινέζικες οι δικές μας είναι σωστά μεγαθήρια, άληθινοί έλέφαντες, Γολιάθ μπροστά στο Δαυίδ.

Τόσο μικροσκοπικές είναι οι κινέζικη τσίχλες. Φαντάζεστε πια τί είναι τ' αυγά τους! Ωστόσο ο κ. Καρπαντιέ έβαλε τα οκτώ αυγά στην ηλεκτρική κλωσσα κι' από μέσα βγήκαν οκτώ χαριτωμένα πουλάκια.

Κατά λάθος όμως έβαλαν τα πουλάκια αυτά σ' ένα κλουβί μαζί με άλλα μεγαλύτερα που τα τσίμπησαν, τα πάτησαν και ακάτωσαν τέσσερα από αυτά. Από επιστημονική περιέργεια ο κ. Καρπαντιές έζύγισε τα κορμάκια από τις τέσσερες άδικοσκοτωμένες τσίχλες και βρήκε πώς και οι τέσσερες μαζί ζύγισαν μόλις 11 γραμμάρια, δηλαδή κάτι παραπάνω από τρία δράμια! Οι άλλες τέσσερες είναι πολύ καλά στην ύγεια τους και τρέφονται με μωρηγία. Να ιδούμε, το κλίμα της Εδρώπης θα τις ώφελήσει ώστε να παχύνουν λίγο περισσότερο;

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΛΑΜΜΑΤΑ
Ο ΚΥΡΙΟΣ ΛΑΓΩΝΙΚΑΣ ΚΑΙ Η ΣΚΥΛΑ ΤΟΥ Η ΣΠΙΘΑ

Ο κύριος Φειδιπίδης Λαγωνίκας ήταν ένας λαμπρός κύριος, που είχε δυο μεγάλες μανιές: ήταν έξαιρετικά φιλαθλος και έξαιρετικά ζωόφιλος. Δεν άφηγε αγώνες στο Στάδιο που να μην παρευρεθώ — όσοι παγαίνανε συχνά σάθλητικούς αγώνες θά τον βλέπατε τακτικά — και δεν άφηγε και σκυλι όποιασδήποτε γνωστής ή άγνωστης ράτσας που να μην τ' άγοράσει. Πότε τον βλέπατε με κωνηγετικά σκυλιά που τ' άγκύμναζε για να πιάνουν πάπιες ή δροσκίλια, πότε με λυκόσκυλα για να πιάνουν τούς κλέφτες και πότε με μπουλντόγκ για να τ' άφωλάνε τ' άσπίτι.

Τό τελευταίο του άπόκτημα ήταν ένα λαγωνικό σπουδαίας ράτσας που τ' άγοράσε για πέντε χιλιάδες δραχμές από ένα φίλο του που ήρθε από την Εδρώπη και που τ' άνόμασε Σπίθα. Στο λαγωνικό αυτό ο κ. Λαγωνίκας σκέφθηκε να συνδυάσει τις δυο του μανιές, τόν άθλητισμό και τή ζωοφιλία και τού μπήκε ή ιδέα να οργανώσει έδω στην Άθήνα κυνοδρομίες, όπως γίνονται στις μεγάλες Εδρωπαϊκές πόλεις, με πρωταθλητή τή Σπίθα του.

Πριν οργανωθούν όμως οι αγώνες έπρεπε να προπονηθώ πρώτα ή Σπίθα. Ξέρετε πώς προπονούνται τα σκυλιά για τις κυνοδρομίες; Τα κλείνουν σ' ένα στενό κλουβί και κουρδίζουν ένα μικρόν μηχανικό λαγό που τόν βάζουν να τρέξει με ταχύτητα 60—70 χλμ. Τή στιγμή που εξαπολύουν τόν λαγό, άνοίγουν και τήν πόρτα τού κλουβιού και τόν λαγωνικό χυμάει με όλη του τή γρηγοράδα για να τόν πιάσει.

Αυτό έκανε και ο κύριος Λαγω-

νίκας. Άγόρασε τόν κλουβί, άγόρασε τόν λαγό και πήγε στο κτήμα ενός φίλου του για να προπονήσει τή Σπίθα. Σ' ένα σύνθημα τού κ. Λαγωνίκα ή πόρτα τού κλουβιού άνοιχθηκε και ο λαγός άρχισε να τρέχει. Ο κ. Λαγωνίκας άρχισε να τηδάει από τή χαρά του.

— Μπράβο, μπράβο, φώναζε. Η Σπίθα έφυγε τόσο γρήγορα, ώστε

δεν τήν είδαμε καν να περνάει μπρός στα μάτια μας.

Μά ο λόγος που δεν τήν είδαν να περνάει ήταν γιατί ή Σπίθα είχε μείνει στο κλουβί της και από τήν άνοιχτή πόρτα κοίταζε άδιάφορη τόν λαγό που έτρεχε μακριά.

Ο φίλος τού κ. Λαγωνίκα κούνησε τόν κεφάλι του.

— Αυτό, αγαπητέ μου, είναι βώδι! είπε.

— Κάνεις μεγάλο λάθος διαμαρτυρήθηκε ο κ. Φειδιπίδης, είναι σκυλι λαγωνικό, ράτσας. Άλλωστε αυτό φαίνεται.

— Μπορεί να είναι σκυλι όσο θέλεις, μα είναι βώδι. Ποτέ σου δεν θά καταφέρεις τίποτε μαζί του.

— Κι' εγώ σου λέω πώς θά τ' άκαταφέρω, έκανε πειραγμένος ο κ. Λαγωνίκας, χαιρέτησε τόν φίλο του κι' έφυγε.

Τό άλλο πρωί ξημέρωσε μια ύπεροχη ημέρα' ένας έλαφρός μπάτης φυσούσε από τόν Φάληρο μοναδικός καιρός για προπόνηση.

— Έλα, Σπίθα, πάμε, είτε ο κ. Λαγωνίκας.

Η Σπίθα, ξαπλωμένη ιερπέλικα σ' ένα γιβάκι, έμενε άκούνητη κι' έκανε πώς κοιμόταν.

Ο άφηνικός της τήν ξαναφώναζε δυνατώτερα και τότε ή Σπίθα άρχισε να ροχαλίξει για να μην άκούση αυτή τήν ένοχλητική φωνή. Στο τέλος ο κ. Λαγωνίκας έχασε τήν ύπομονή του, έδεσε ένα λουρί στο λαιμό τού σκύλου κι' άρχισε να τόν

τραβάει με τή βία. Τόν λαγωνικό στην άρχή τόν άκολούθησε. Όταν όμως βρέθηκαν στο δρόμο, στήλωσε τα τέσσερα ποδάκια του στην άσφαルト, τέντωσε τόν λαιμό του και άρνήθηκε άπόλυτα να άπακούσει τόν κύριό του. Όση δύναμη κι' άν έβαλε ο καυμένος ο κ. Φειδιπίδης Λαγωνίκας στάθηκε άδύνατο να τραβήξει τόν πεισματάρικο ζώο περισσότερο από καμμιά δεκαριά μέτρα, όπου μη μπορώντας πιά να άκούη τα γέλια και τις κοροϊδίες των χαρινιών τής γειτονίας και τις επικρίσεις των διαβατών που μωρμούριζαν μέσα από τα δόντια τους πώς κόβει τήν κυκλοφορία, ή πώς τυραννεί τόν δυστυχισμένο τόν ζώον, πήρε τή Σπίθα στην άγκαλιά του και γύρισε κατατροπιασμένος στο σπίτι του.

Τήν άλλη μέρα ο κ. Λαγωνίκας έκανε μια σπουδαία ανακάλυψη: Η Σπίθα τρελλαινόταν για τα πορτοκάλια! Εύθως ο άφηνικός της έβαλε σ' ενεργεια ένα μοναδικό σχέδιο: Πήρε ένα πορτοκάλι, τόν ξεφλούδισε κι' έδειξε στη Σπίθα μιά φέτα.

Η Σπίθα σηκώθηκε με νοχέλια από τόν γιβάκι και γλείφοντας τα χείλια της πλησίασε τόν άφηνικό της. Όσο όμως έκείνη προχωρούσε, τόσο αυτός άπισθοχωρούσε. Έτσι έφθασαν οι δυο τους ως τήν πόρτα τού σπιτιού. Εκεί ο κ. Λαγωνίκας έδωσε τή φέτα στο σκυλι και δείχνοντάς της μια δεύτερη τράβηξε έξω στο δρόμο.

Στό πέμπτο πορτοκάλι ο κ. Λαγωνίκας και ή Σπίθα είχαν καταφέρει να φθάσουν στο πεδίο τού Άρεως. Έκπαιναν μιά μικρή βότσα και γύρισαν πίσω. Ο κ. Λαγωνίκας λογάρισε πώς ο περίπατος αυτός τού στοίχισε είκοσιτρία πορτοκάλια.

Τήν άλλη μέρα σκύλος και άφηντικός έκαναν ένα γύρο κάπως μεγαλύτερο κατά τόν όποιο ή Σπίθα κατεβρόχθισε τριανταεννέα πορτοκάλια.

Σιγά σιγά ο κ. Λαγωνίκας κατώρθωσε όχι μόνον να εάξει τή Σπίθα να κάνει όλο και μεγαλύτερες διαδρομές, αλλά ν' άρχισή να άνοίγει και τόν βήμα της, να περπατάει γρήγορα και τέλος να τρέχει, ένφ πετούσε πίσω του τόν πορτοκάλι: φέτες-φέτες και ή Σπίθα έτρεχε κι' αυτή να τις άρπάξει.

Έντομεταξύ έπειδή είχαν κι' όλας πιάσει οι ζέστας κι' ήταν άδύνατο να κάνουν τέτοιους δρόμους με τή πολιτικά του, ο κ. Λαγωνίκας άγόρασε μιά έλαφριά άθλητική στολή, φανελλίτσα και παντελονάκι κοντό και παπούτσια με καρφιά από κάτω. σάν αυτά που φοροούν οι δρομείς. Με τή στολή αυτήν μπορούσε όχι

μόνον να τρέχει 'ελεύθερα αλλά να πετυχαίνω και λαμπρές επιδόσεις μαζί με τόν σκύλο του, που έτρεχε πιά σάν άληθινό λαγωνικό.

Ύστερα από τρεις μήνες όποιος τύχαινε να τόν άπαντήσει στο δρόμο θά τόν έβλεπε να περνάει από μπροστά του σάν άστραπή και τή Σπίθα να τόν άκολουθώ σά σπίθα. Ήταν κι' οι δυο τους σέ «φόρμα» μοναδική και ο κύριος Λαγωνίκας μπορούσε να υπερηφανεύεται για τόν κατώρθωμά του. Τώρα πιά θά μπορούσε να δρέψει τούς καρπούς των κόπων του που δεν θά ήσαν πλέον πορτοκάλια, αλλά βραβεία και έπαθλα γιατί ή Σπίθα ήταν άξια να έμφανισθώ στις μεγαλύτερες διεθνείς κυνοδρομίες.

Άλλοίμονο! Άίγιες μέρες πριν ξεκινήσουν για τήν Εδρώπη, ή Σπίθα από τα πολλά πορτοκάλια που έτρωγε κάθε μέρα, έπαθε κακοήθη

αναιμία και σέ δυο εβδομάδες ψόφησε!

Στήν άρχή ο κ. Λαγωνίκας ήταν άπαρηγόρητος κι' ούτε ήθελε να βγώ καθόλου από τόν σπίτι του. Σέ δυο-τρεις μέρες όμως δεν βάστηξε. Ξεκίνησε πρωί-πρωί, πήγε στην έξοχή και ξανάρχισε τήν προπόνησή του, έστω και χωρίς τή Σπίθα. Κι' επειδή βαρύνταν να τρέχει μοναχός του, γράφτηκε σ' έναν άθλητικό σύλλογο όπου από τήν πρώτη μέρα προσπέρασε στο τρέξιμο όλους τούς άλλους δρομείς και κατέρριψε όλα τα ρεκόρ.

Σήμερα ο κ. Φειδιπίδης Λαγωνίκας βρίσκεται στην Άμερική, έχει μεταφράσει τόν όνομά του σέ Φέδ Πόλντερ και είναι πρωταθλητής τού κόσμου στους δρόμους άντοχής και ήμιαντοχής, κι' έχει μαζέψει 2499 έπαθλα και βραβεία.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΡΩΜΑΝΤΙΚΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Πόση είν' τού ήλιου ή όμορφιά σάν τήν αυγούλα βγαίνει Σάν έκρηξη, που από μακριά μ' άστέλλει καλημέρα! Έντυχισμένος είν' αυτός όπου μπορεί μιά ημέρα Τή δύση του να χαιρετώ γλυκειά κι' όνειρομμένη.

Θυμάμαι... Είδα κάθε τι, αλάκι, άνθό, μιά κρήνη Στο φάος του να λιγοθυμά σά μιά καρδιά που πάλλει. — Άς πάμε στόν όρίζοντα, γρήγορ' άς πάμε κάλι, Μια άχτίδα για να πιάσουμε που άκόμα έχει άπομείνει.

Μάταια όμως κωνηγώ τόν θεό που όλο μακραίνει. Η Νύχτα άκατανίκητη τόν πέπλο της ύφαινει Μαύρο, ύγρο και πένθιμο και φοβική όλο γεμάτο.

Μέσ στο σκοτάδι μυρουδιά σάν από τάφο άπλώνει. Τό φοβισμένο πόδι μου τούς φρόνους τσαλακώνει Και τούς γυμνοσαλίγκαρους που τριγυροούν στο βάλλο.

(Ch. Baudelaire) Δευνή Καμέλια [Α]

ΣΤΗΝ ΠΕΝΤΕΛΗ

Μέ τόν σακκάδιο στους ώμους, με τόν παγούρι κρεμασμένο απ' τή ζώνη, ξεκίνησα μιά μέρα για τήν Πεντέλη. Όταν έφθασα ο ήλιος μόλις είχε βγώ κι' όλη ή Πλάση γιόρταζε με χαρά και με κανούργια ζωή, τήν αυγή που ήρθε να τήν καθημερίση, χύνοντας παντού τόν γλυκό της φάος.

Στοιμάτσα για λίγο να περπατώ για να θαυμάσω τή φύση αλλά γρήγορα έτρεξα εσθίμα κι' εγώ σάν τα πουλάκια που πετούσαν δεξιά κι' άριστερά γύρω μου, για να βρω καμιά σκιά ν' άκουμπήσω τόν σακκάδιό μου και να πιώ λίγο νερό. Τέλος βρήκα μιά γέρικη λεύκα που μ' έφιλοξένησε κάτω απ' τή πυκνά κλαδιά της. Εκεί κοντά στην κρυσταλλένια βρύση τής Πεντέλης, πέρασα τήν ημέρα μου παίζοντας και πηδώντας. Κι' όταν ήρθε ή ώρα να φύγω, γύρισα μιά τελευταία φορτά τόν κεφάλι μου, και είδα και πάλι τήν πράσινη φουντωτή λεύκα που μ' έφιλοξένησε.

Χελιδονάκι [Γ]

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Τό ποδόσφαιρο

Σκίτσο τού "Άρπη"

Ο ΠΑΓΩΤΑΤΖΗΣ

— Λέγε, Σάσσα, να τελειώνουμε. Άντε δυο κεφάλαια έχωμε άκόμα. Μά εσύ κόλλησες σ' αυτό. Έπαναλαμβάνεις τά ίδια και τά ίδια και δεν έννοεις να ξεκολλήσης. Και πραγματικά ή φίλη μου δεν έν-

νοεί... Ίδρώνει ή καυμένη, ζειδρώνει, σκουπίζεται με τόν μαντήλι, κάνει άέρα με τόν τετράδιο, σηκώνεται, ξανακάθεται, έχει έξαντλήσει πιά όλα τα μέσα που θά μπορούσαν να τήν δροσίσουν, αλλά ματαιώς. Και ή ίδια φράση μπερδεύεται στο στόμα της.

Άνοίγει τόν παρόθυρο, μπαίνει ήλιος. Τό κλείνει, ξεστάνεται. Άλλά ο από μηχανής θεός έφτασε κι' ή συμπαιθητική φωνή του φτάνει σ' αυτά μας με τόν έξυπνό του λογοπαίγνιο:

"Έβγα κυρά μου, έβγα, έβγα να πάρης Έβγα.

Τί άλλο καταλληλότερο; Με όχτώ δραχμές όρμησε στο παράθυρο. Είναι εκεί, με τήν άσπρη του φορεσιά που, όπως λέει αυτός, μόνο να τή βλέπεις δροσιζέσαι. Και στο καροτσάκι πιά μέσα υπάρχει τόν ποθητό. Μας πλησιάζει και μ' άσ λέει χαμογελώντας.

Λοιπόν βγήκαν οι δεσποινίδες να πάρουνε τόν έβγα.

— Ω, τού λέμε, τώρα δεν τόν πέτυχε καλό.

— Έμ, λέει μισοφιλοσοφικά, δεν μπορεί κανείς πάντα να πετυχαίνει!... Και ξεροντας τις άδυναμίες μας, τή δική μου στην κέμα και τής Σάσσας στη σοκολάτα:

Στήν άσπρη πάει ή κρέμα, Στή μαύρη ή σοκολάτα.

— Αυτό μου φαίνεται σά να τόν πέτυχα, λέει γελαστά, βάζοντας τις 8 δραχμές στην τσέπη του. Άντίο σας. Καλά όμως είναι να πετυχαίνει κανείς στα τρία τά δύο. "Ε;

Τό παγατό κι' ή εσθίμια του έφρασαν τόν άποτέλεσμα που περιμέναμε, και τέλος ή φράση ξεδιαλύθηκε στο στόμα τής Σάσσας.

Μικρούλα Τριλαλά [Β]

λαμπάδα» της *Καθδερίνας*, «Τό ένθισμα ένός ρόδου» τού *Τσάρου*, «Η αυτοβιογραφία μου» τού *Κοριτσιόπουλου τής Κύπρου*, «Μεγάλη Παρασκευή» τού *Διαβάτη*, «Ο θάνατος τού Καναρινιού» τής *Περαιώτισσας*, (άλλα καινά, άλλα γνωστά, άλλα παλιό έντενν, άλλα χωρίς ένδιαφέρον).—«Η άνοιξη» τού *Θερμοπίδακος*, «Στή θάλασσα» τής *Μαρίλλης*, «Ο γυρισμός» τού *Ελισσιδοφόρου*, «Τό παλιό σχολείο» τού *Σύριου*, «Από τά παλιά» τού *Σκυριανόπουλου*, (τό γράψιμο κατώτερο άπ' τό θέμα).

Έχω στά χέρια μου τά κομμάτια τού βλαδα μετά τίς 15 Μαΐου και από τά παλαιότερα μερικά τού ήταν άσφακίτητο νά κριθούν ιδιαιτέρως.

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους τής : «*Άσπην* (μέ τό γράμμα σου άσφακίται σήμερα δ κ. Φαίδων» πολύ καλό τό σκότισο περιμένω) *Νησιωτοπούλαν* (έστειλα τό φυλλάδιο τού έξήγησες δ κ. Φαίδων σ' εύχαριστεί' τά «Παιδικά και νεανικά χρόνια» τού τού διαβάσες στόν «*Εθνικό Κήρυκα*» τής *Αμερικής*, θά είναι από τόπονημονεύματα, «*Η ζωή μου σά μοχιστόρημα*» τού δημοσίευσε πέσου στό «*Αθηναϊκό Νέα*» έστειλα 6 τετραδιά) *Βασιλίσσαν τών Ρόδων* (έλαβα, εύχαριστώ) φράσα τού περιγράφεις τήν ένδρομή στόν «*Άγιο Άνδρέα*» *Αριστοφάνην* (έτσι καλά έλπίζω νά πήγαν οι διαγωνισμοί κι' ός τό τέλος ναι, ειχες καιρό νά μου γράψης, άλλα τώρα τού ήσυχάσες, γράφα μου συχνότερα.) *Απόλλωνα τού Μπελβεντέρε* (και σό άργησες νά μου γράψης' οι δύο άποτα ποιητά είναι επίσης σπουδαίοι άλλα διαφορετικοί' ρώτησε τόν φίλο σου πώς στέλνουνται εικόνας πρής δημοσίευση' μου στέλνει συχνά και έξερει) *Νέλλο* (θά σοδ άπαντήσω στό έρχόμενο) *Ακρίταν* (αλλά θά μου τά γράψης—μαζί μέ πολλά άλλα—τώρα τού τελείωσαν οι διαγωνισμοί και ήσυχάσες) *Αθανάσιον Διάκον* (χαίρω πολύ τού άποφάσισες και νά μου γράψης' άλλα νά έξακολοθηήσες) *Είρηνηκόν* (βρισκεις τού δύοκοιες και τού πρωτότοπος τίς φρενίς μου *Ασκήσις*; άλλοι τίς βρισκουν τού εύκολες, άλλ' αυτό, βλέπεις, έξαρτάται' ή άποτυχία δέν πρόπει νά σέ φοβίση, ώστε περιμένω και τό κομμάτι σου γιά τή *Σελβία*) *Λούνα* *Υαρινέον* (τά έλαβα όλα' γιά τά κομμάτια θά σοδ τού άμα τά διαβάσω' τά σκότισα κάπως άσχενα' ή «παραπάνω» άπάντησή μου θά έμεινε, φάνεται, έξω, ελλείψει χώρου και θά δημοσιεύτηκε στό επόμενο ναι;) *Ισιδα, Πίσις-Πατρίς* κλπ. **Είς όσας επιστολάς έλαβα μετά τήν 30** Ιουλίου θάπαντήσω στό έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΙΣ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ τού 291ου Διαγωνισμού Λύσεων. ΑΙ λύσεις τών Ασκήσεων τού φυλλαδίου τού- του δεκται μέχρι τής 6 Σεπτεμβρίου

- 387. Δεξιγριφος**
Μυθολογική γυναίκα,
Σύνδεσμος και αριθμός
Τά ταιριάσαν άρι-μάνι,
Κι' ένας Μαθητής έφάνη,
Τού Δασκάλου άγαπητός.
Σκυριανόπουλο
- 388. Συλλοβόγριφος**
Γράμματα δύο... κεφαλαία
Αμα κάμουμε παρένα,
Μπορεί και νά μετανοήσας;
Κάτι τι κακό έν σκαφώσας
«*Η τό μάθημα δέν μάθης,*
«*Ο,τι λέες θά τό πάθης.*
Σκυριανόπουλο

389. Μεταγραμματισμός
Τρωακικό σέ ξένη χώρα
Κυνηγούν γιά τό πέτσι του.
Μ' έν έλλάξη ή κεφαλή του,
Παπά ξένο βλέπεις τώρα.
Σκυριανόπουλο

390. Δίνιμα
Περιτριγυρισμένοι
Από τ' άρσενικό μου,
Στά σπείτια κατοικούν.
«*Ολ' οι δυστυχισμένοι*
Καλό τό θηλυκό μου
Γι' αυτός παρακαλούγ.
Κι' έν πής τό ουδέτερό μου,
«*Όμοιο μά τού τρανό*
Από τ' άρσενικό μου.
Σκυριανόπουλο

391. Δικτυωτόν
* * * * * = Σημείον τ. ορίζοντος.
* * * * * = Έλλειψις πείρας.
* * * * * = Μούσα.
* * * * * = Γυναικ. έργαλειον.
Και καθέτως τά ίδια.
Λουλεδί τών Άλπεων

392. Κρυπτογραφικός.
1 2 3 4 5 6. = Άστερισμός.
2 3 1 4 6 = Κόπτσι και τρυπή.
3 2 5 4 5 = Δένδροον.
4 1 1 4 5 6 = Τύραννος.
5 6 1 5 6 4 5 = Γυνή μεγάλη.
6 3 2 4 6 = Τού βιβλίου.
Ηλιοπερίχρη

393-394. Μεταμορφώσις
1.—Τό ρόδον δι' έξ μεταμορφώσεων
νά γίνη μήλον.
2.—Η Σκύρος δι' έξ μεταμορφώσεων
νά γίνη Αήλος. Ηλιοπερίχρη

395. Δημόδες Πρόβλημα
«Ένας χωριάτης πηγαίνει στην άγορά
νά πουλήση τίς κόπτες του. Ένας τού
άγοράζει τίς μισές άπ' όσες έχει και
μισή. Άλλος τού άγοράζει τίς μισές
άπ' όσες τού έμειναν και μισή. Και
τρίτος τού άγοράζει τίς μισές άπ' όσες
τού έμειναν και μισή. Τού χωριάτη δέν
τού έμεινε άλλη κόπτα, ούτε κι' έσφαξε
καρμιά. Πόσες ειχε και πόσες πουλήσε
στόν καθένα; Ηλιοπερίχρη

396. Μισαί λέξεις μετ' Ακροστικίδος
Αι κατωτέρω λέξεις είναι ακριβώς
τά ήμισυ τών. Άρα συμπληρωθούν, τά
τέταρτα αυτών γράμματα θ' αποτελέ-
σουν άρχαίον φιλόσοφον:
Πιν-αυρ-βελ-ατι-νεφ-ρο-Κυθ-οχι
Λουλεδί τών Άλπεων

397. Γρίφος Ινδιός
«*Ο κά (έπίθετον), κ10 (ουσιαστικόν),*
σ' τ1 (άρθρον), φ8 (ουσιαστικόν), φ7
(ρήμα). Λουλεδί τών Άλπεων

ΛΥΣΕΙΣ
των Πνευμ. Ασκήσεων τού φύλλ. 17
201. Άδης (σ.δός).—202. Όνη-νός.
—203. Ζαχαρίας - καρχαρίας.—204.—
Λύρα, λίρα, λύρα.—205.
Θ Ε Ο Ν Σ Ε Β Ο Υ 206. ΤΑΡΣΟΣ
Ε Ρ Ι Ε Α (άστατος, Ρός,
Ο Ρ Χ Ο Μ Ε Ν Ο Σ στρατός, όρα-
Ν Ο Ο Ω Ι Α τός).—207.—211.
Σ Ι Μ Ω Ν Ο Ζ Ο Ν Διά τού Ψ: δ-
Ε Ε Ο Ε Ι ψις, Φαρά, ψυ-
Β Ε Ν Ι Ζ Ε Λ Ο Σ χή, άφίς, έπωγ.
Ο Ο Ο Ο Ο —212. ΙΥΦΗ-
Υ Α Σ Α Ν Ι Σ Ο Σ ΔΙΟΣ, (Υποδέ-
σταρος, Φαίδος, Ηδων, Αήεις, Ίσχνός,
Οκνηρός, Σείω).—213. Μη έπαίται ε-
παίνους (μλ έπ' έτη, έπ' έν ούς).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Μ' — 424]
Παιδάκι μου Γυλάρα, ελήθεια σ' ά-
πράξι τό όνομα Κική; Και δέν τ' έλα-
γες στη νουά σου; Σελβία
[Μ' — 425]

Αλληλογραφώ μέ μεγάλη τάξη. Διεύ-
θονσις: Κυρία Κούλα Τσακαλάκη,
Σταυροπόλις, διά Σελβία
[Μ' — 426]

Ρεζεντά, Τριφύλλι, Καρσιόκακη, ελά-
βατε τετραδάκια; Άπαντήσαστε. Πί-
σις—Πατρίς, αλληλογραφούμε; Διεύθου-
σις: (Μ'—351).
Απόλλων τού Μπελβεντέρε

[Μ' — 427]

Υστερα από... έτήσια περίπου καθυστέ-
ρηση, δημοσιεύονται άποτελέσματα
«Πεντάβλου» Βραβεία: Λύσιαν: Σίφου-
νας, Μάρτα Φλώρη, Δοξασμ. Άκρωτήρι.—
Φιλολογικόν: Ταυρομάχος, Σίφουνας,
Σοριανός.—Μ. Μυστικόν: Έβωδία Ρόδαυ,
Μικρός Καλλιτέχνης, Σίφουνας.—Φωτο-
γραφίας: Άνυπότακτο Ναυτάκι, Σίφου-
νας, Νίκη.—Γραμματοσήμων: δέν έλαβα
αξιόλογα. Πενταθλονίης: Σίφουνας.
«*Επικαι*: Μέννα Αίζα, Τσάρος, Άν-
θος Αδής, Γελαστός. Άντιπλοίαρχος,
Γερωμοραφής, Άσπος, Γλάρος, Πανα-
γιωτόπουλος, Θλημμένη Μελωδία, Λοιπούς,
άλλα και όλους ύπερευχαριστώ.
Σκυριανόπουλο

Σημ. Άντιγραφές, άσυμέτοχες άπαντή-
σεις, δέν κρίθηκαν. Περιμένω διεύθουση
βραβευμένων.

[Μ' — 428]
Μορφέα—Νηρέα, γιά βραβείο σόχα-
Μριστώ θερμά. Σίφουνας
[Μ' — 429]

Λόγω άναχωρήσεώς μου διακόπτω προ-
Λσωνίως αλληλογραφίαν.
Κορραιοτοπούλα
[Μ' — 430]

Πρότυχος διαγωνισμός «διά τήν καλύ-
πτην έλληική παροιμία». 5 φρασί-
τατα βραβεία. Δικαιώμα: 8 θρχ. Προβ-
σμία: 51 Αδγούστου, Διεύθονσις: Ίωνος
11. Έλπίζω στην συμμετοχή όλων.
Θερμή Πατριώτισσα
[Μ' — 431]

Συνεχίζω τήν αλληλογραφία. Άνταλλα-
γή Μικρών Μυστικών κλπ., μέ όλον
τόν Διαπλασκόμο στην νέα μου διεύ-
θουση. Ίωάννην Κ. Μελέτηνη, Σκύρον.
Τσάρος
[Μ' — 432]

Διεύθονσις «*Τρελλοπαρέας*» — Γελα-
Δοτού Άντιπλοίαρχου; Δημήτριον
Γαβαλλάν, Ένωσιν Συνεταιρισμών Κίτων.
[Μ' — 433]

Μαρθ-ονο-μάχε, Όλυμπιονίκη, καλώς
ήρθασες! Σκυριανόπουλο, πώς πάν τά
εισιτήρια; Νά τά χιλιάσες! —Άγι, όχι
μόνο επιτρέπεται, μά και... συνιστάται!
Ντούζε, Σ. Δοός, ελάθετα; —
ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΑΕΘΔΕΣ
[Μ' — 434]

Διαπλαστούλα άτ! Πού τό φρασί-
τερο ψευδώνυμο; [Μ'—308, 392].
ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΑΕΘΔΕΣ
[Μ' — 435]

«*Περικόπιο*». πώς μέξ βλέπεις;—Ά-
γγη, γράφεις χωρίς Διεύθουση;
ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ